

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Zuzana HANIKOVÁ**

Název práce: **Kambodža po roce 1979 a aplikace Reaganovy doktríny**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Jan BEČKA, Ph.D. (KSS IMS FSV UK/SOPS MO)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

V první řadě bych rád konstatoval, že i na IMS FSV UK vzniká v posledních letech stále více prací zabývajících se angažmá USA, SSSR a dalších zemí v jihovýchodní Asii, ať již v době studené války nebo po jejím skončení. Tento trend považuji za pozitivní, neboť se jedná o důležitou oblast poválečné historiografie, která by neměla být zanedbávána.

Kolegyně HANIKOVÁ se ve své práci konkrétně zaměřuje na vývoj v Kambodži po roce 1979 (tj. po svržení několikileté hrůzovlády režimu Rudých Khmerů), kdy se dominantní silou ovládající kambodžskou vnitřní a zahraniční politiku stal Vietnam, spojenec SSSR a odpůrce jak USA, tak i ČLR. V dané situaci považovaly USA za nutné podpořit síly, které bojovaly proti Vietnam ustavenému režimu, nicméně přímá podpora Rudých Khmerů, kteří se po svržení své vlády stáhli do oblasti na hranici s Thajskem, byla pro Washington rovněž nepřijatelná.

Autorka jako cíl práce v úvodu textu uvádí následující: „Cílem této práce je představit použití a vliv Reaganovy doktríny na Kambodžu. Při zkoumání Reaganovy doktríny a jejího vlivu na země třetího světa jsou poznatky nejčastěji ukazovány například na Afganistánu (*sic*) nebo na Nicaragui.“ Autorka pracuje s tezí, že jak USA, tak mezinárodní společenství jako celek zaujaly spíše pasivní roli, a jejich vliv na odchod vietnamských okupačních sil z Kambodži byl tudíž marginální (s. 3) – za klíčový faktor autorka považuje rozpad SSSR a související mezinárodní okolnosti.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Struktura práce je logická, autorka pojednává nejdříve o situaci v Kambodži před rokem 1979 a následně po svržení režimu Rudých Khmerů (a reakci ze strany administrativy prezidenta Cartera), posléze pak analyzuje Reaganovu doktrínu a její aplikaci na Kambodžu, přičemž sleduje nejen roli administrativy, ale i dalších aktérů utvářejících zahraniční politiku USA (v tomto případě zejména Kongresu). Z mého pohledu správně konstatuje, že „problematikou (*spíše problémem* – pozn. JB) celého období Reaganovy vlády byl nízký zájem (*spíše nezájem* či *nedostatek zájmu* – pozn. JB) o situaci v Kambodži, i přes všeobecný souhlas s pomocí pro nekomunistickou resistenci. Na druhou stranu se nemohu zcela ztotožnit s často opakovaným tvrzením, že se „obyvatelé Kambodži stali rukojmími studené války“ (např. s. 32). Dle mého názoru měly studená válka a velmocenské soupeření mezi USA, SSSR a v tomto případě i Čínou jen omezený dopad na dění v regionech jako je např. jihovýchodní Asie – řada historických dějů (vzestup Rudých Khmerů, jejich následný pád, ustavení pro-vietnamského režimu) má mnohem hlubší kořeny a pokud je budeme spojovat s mezinárodně-politickým děním v období po konci druhé světové války, tak do jisté míry aplikujeme náš vlastní pohled bez přihlídnutí k místním specifikům.

V úvodu bych uvítal podrobnější rozbor použité literatury – tvrzení autorky, že (z její perspektivy) je konkrétní publikace „důležitá“ či „užitečná“ (s. 3), je pochopitelně legitimní, ale z pohledu čtenáře/posuzovatele by bylo jistě užitečné uvést, proč se tak autorka domnívá, jinak má podobné tvrzení nulovou vypovídací hodnotu (popis toho, o čem daná publikace pojednává, o její hodnotě či přínosu sám o sobě nevypovídá nic). Metodologii je věnována jediná řádka textu, přičemž je zmíněna obligátní případová studie (zde se ovšem nejedná o nedostatek na straně autorky, ale spíše systému).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Autorka se snažila text své práce zpracovat čtivým stylem, který by byl přístupnější i pro nezaujatého čtenáře. Tento záměr je jistě chvályhodný, ale některé použité formulace jsou až příliš „neakademické“ – viz např. s. 5 „Kambodža, země starobylých chrámů a měst zarostlých v džungli“, „ultralevicová politika Rudých Khmerů uvrhla zemi zpět do doby prvobytně pospolné společnosti“. Poměrně často se v textu vyskytují pasáže, které by dle mého názoru bylo možno stylisticky zvládnout poněkud lépe – „...Reaganovo přesvědčení nebylo jenom

pokračovat v politice détente a koexistence se Sovětským svazem, ale bylo nutné komunismus porazit. Strategie způsobila mnoho kontroverzí...“ (s. 13); „... Postupně se Reaganova administrativa posunula od politické a humanitární asistence (*asi spíše pomoci – pozn. JB*) k tajnému zásobování zahrnující vozidla, jídlo, uniformy a léky...“ (s. 18); „Spojené státy začaly při jednáních zastávat aktivnější roli, bylo pozastaveno financování, rozpoznaly legitimitu vlády Heng Samrina (*asi spíše uznaly či akceptovaly – pozn. JB*)“ (s. 32). Z hlediska některých využívaných termínů bych asi například preferoval výraz „odboj“ oproti autorkou používanému výrazu „resistance“. Občas lze najít i chyby způsobené patrně dodatečnou editací textu a nedostatečnou zpětnou kontrolou – viz „Primární cílem americké politiky během vlády Reagana bylo stažení vietnamských jednotek z Vietnamu...“ (s. 31).

Cítační/poznámkový aparát práce je v normě a je možno konstatovat, že text splňuje i všechny ostatní vyžadované formální náležitosti.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práce je věnována velmi zajímavému a dosud relevantnímu tématu (viz i autorčin komentář v závěru textu (s. 32) – procesy s představiteli režimu Rudých Khmerů dosud výrazným způsobem ovlivňují politickou situaci v zemi, byť mladší generace obyvatel již jen obtížně hledají vazby na minulost. Autorka dokázala tezi, kterou si stanovila v úvodu práce, uspokojivě obhájit.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Jak autorka vnímá přechod od režimu Rudých Khmerů k režimu sponzorovanému Vietnamem? Pokud se na situaci v Kambodži podíváme z pohledu USA a mezinárodního společenství, jak lze tyto režimy charakterizovat – jako levicové/komunistické (či dokonce „ultralevicové“), nebo spíše nacionalistické atp.? Jak moc se do vývoje v Kambodži promítaly historické vazby na okolní země – Vietnam, Thajsko – a jejich mocenské zájmy?

2. Jaký je vztah Kambodže k aktérům dění, které autorka popisuje, nyní? Dají se vysledovat stále stejné zákonitosti, nebo je situace v jihovýchodní Asii dnes zcela odlišná než v době, kdy byla aplikována Reaganova doktrína?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhovělo):

Práci doporučuji komisi k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře-dobře (s ohledem na průběh obhajoby)**.

Datum: 5. 6. 2017

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.